

Medinddragelse i børnehøjde af den pædagogiske indretning

2025

BØRNEHAVEN ÅBY

BUPL udviklingsprojekt

Hildigunn Egholm - Pædagogisk leder
Hanne Møller - Konsulent hos Cubion

Citater fra personalet

"Selv et barn uden sprog og uden legeerfaring kan faktisk gå i gang med restaurant-legen, da det er så tydeligt kodet og intuitivt"

"Jeg oplever en mere inkluderende leg inde i byggerummet nu..."

"Det er ikke altid en rolleleg i salonen, men også bare en "nusse session", hvor de får mulighed for at være tæt på hinanden på en omsorgsfuld måde"

"At lege sammen med børnene har givet mig så mange andre ting til legen, som jeg ikke selv var kommet i tanker om selv"

"Du ser så glad ud, når du fortæller om dit projekt"

"Der er differentieringsmuligheder i fortæller universet. Det giver et godt ejerskab i historien"

"Hvor meget det gør ved at rum og børnenes brug af det, når man lige flytter og drejer lidt møbler, når man vil have at rummet skal have en bestemt funktion"

"Jeg oplever ikke at der bliver spurgt OM de må være med, men at de bare kommer med – alle kan være med ved scenen"

Den røde tråd om hvorfor vi gør det her?

"Den røde tråd om hvorfor vi gør det her?" er et centralt spørgsmål i enhver procesændring. I Børnehaven Åby er vores ambitioner drevet af ønsket om at skabe et læringsmiljø, der kan rumme alle børn. Baggrunden for dette projekt ligger i den stigende diversitet i vores børnegruppe. Vi oplever flere børn 'uden filter', der har behov for tydelige pædagogiske og fysiske rammer for at opleve overblik, og skabe gode muligheder for legen. Derudover er anbefalingerne fra tilsynsrapporten at kodningen af lege og læringsmiljøerne skal tydeliggøres, for at gavne alle børn og især børn i udsatte positioner og derved behovet for at udvide vores pædagogiske horisonter.

Børnehaven Åby, beliggende i et gammelt hus med tre etager og mange små rum, huser en pædagogisk leder, fire pædagogisk uddannet personale og to medhjælpere samt 44 børn. Gennem de sidste par år har vi observeret en skiftende dynamik blandt vores børnegruppe, hvilket har fremhævet behovet for at justere vores tilgang til pædagogikken og vores fysiske rammer. Med vejledning fra PPR og en pædagogisk vejleder har vi lært nye udtryk som "visuelle lagkager", når vi taler fysiske læringsmiljøer. Derudover er vi blevet mere bevidste om vigtigheden af at arbejde på trin 2 i trinmodellen, hvor fokus er individuelle indsatser i gruppen/stuen for at skabe deltagelsesmuligheder for alle, hvilket passer sammen med bl.a. "vi vil være sammen" fra B&U politikken.

JEG HAR VÆRDI SOM DEN, JEG ER

Det at være barn og ung har værdi i sig selv. De voksne skal skabe plads og tid til leg, kreativitet og til at være den, man er.

VI VIL LÆRE

Børn og unge motiveres og udvikler sig, når de møder passende udfordringer, ser mening og oplever at mestre. De voksne skal have høje ambitioner for og realistiske forventninger til alle børn og unge for at fremme læring, dannelse og chancelighed.

VI VIL VÆRE SAMMEN

Børn og unge har brug for både at høre til og for at bidrage til meningsfulde, mangfoldige og forpligtende fællesskaber. De voksne skal sikre, at alle børn og unge har adgang til at være en værdifuld del af et fællesskab – alle børn og unge har brug for en god

Tilsynet bekræftede mine observationer og gjorde det meget klart for mig, hvilke tiltag der skulle prioriteres for at skabe inkluderende læringsmiljøer for alle børn. Det blev understreget, at kodningen af legemiljøerne skulle tydeliggøres, så alle kan se, hvad der er muligt at lege i de forskellige områder af huset. Desuden ville vi sørge for, at vores hyggelige børnehave kunne rumme de fleste typer lege.

VI VIL VÆRE I BALANCE

Børn og unges trivsel og sundhed går hånd i hånd og udvikles gennem hele livet. De voksne skal støtte børn og unge i at skabe en sund og god balance i tilværelsen og i hverdagen.

VI VIL HØRES

Børn og unge skal opleve, at deres egen og andres stemme har værdi i hverdagen, så de kan bidrage til et mangfoldigt, demokratisk og bæredygtigt samfund. De voksne skal skabe trygge rammer som udvikler medbestemmelse, medansvar og kompetence til at tage ansvar for både sig selv og fællesskaberne.

JEG GØR MIT BEDSTE

Børn og unge gør, hvad de kan. De er ikke problemet, men de viser problemet. De voksne skal tage ansvar for trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn og unge og finde løsninger i fællesskabet.

Læringsmiljøerne og indretningen i huset havde været vores fokus i godt et år da tilsynet kom. I løbet af denne periode har vi eksperimenteret med at indrette huset på flere måder ad gangen - senest på en forældredag - men i ugen efter gik alle børn og bar ting og sager tilbage på deres oprindelige placeringer. Så selv om vi lavede ændringerne på baggrund af børneinterviews og børnetegninger, havde vi misset noget i processen.

Balancen ligger i at gøre legemiljøerne interessante og indbydende uden at have for meget visuel støj eller "lagkager" som PPR havde lært os. Et af de nye tiltag ser ud til at understøtte vores pædagogiske intention, især for børn med overbliksvanskeligheder; det nye 'Legeteket' hvor noget legetøj er gemt væk og tages frem ad hoc, og sammen med børnene skaber vi et læringsmiljø – så opstår der leg. Så hvordan kan vi tage den erfaring med og ind i den kommende proces, som er at lave læringsmiljøerne færdige? Vores styrke og største interesse er at få børneperspektivet med i alt vi gør. Netop det skulle BUPL udviklingsprojektet være en del af.

Vores tese var, at mange af vores udfordringer ville blive mindre, hvis vi fik indrettet os for at tilgodese både legestærke og legesvage børn, og skabe gode deltagelses muligheder for alle. Vi kan og vil meget gerne have børnene med i udviklingen og inddrage børnenes perspektiv i en undersøgelse af, hvordan vores fysiske indretning af børnehaven understøtter deres udvikling og trivsel allerbedst. Men det kræver lidt ekstra voksne i en periode, hvor vi virkelig kan arbejde i mindre grupper og have børnene med i idefase, forberedelse og tilblivelse af læringsmiljøerne.

Pengene skulle derfor ikke gå til indkøb af legetøj eller møbler, men bruges til at vikardække personalet, så de i sammen med børnene kunne få tid til at undersøge, hvilke læringsmiljøer børnene ønskede, og hvordan de bedst kunne indrettes for at tilgodese både legestærke og legesvage børn, og skabe gode deltagelses muligheder for alle.

Beskrivelse af projektet

Vi søgte BUPL's udviklingspulje og fik en bevilling til at udvikle børnehavens fysiske indretning, så vi i endnu højere grad kunne tilgodese både de pædagogiske tanker bag, anbefalingerne fra tilsynet og hele tanken om bredere børnefællesskaber og Børn & Unge politikken i Aarhus kommune, som bygger på den viden at børn udvikler sig bedst i et fællesskab. Det kræver at vi som dagtilbud og som børnehave i højere grad har øje for at alle børn skal være med i fællesskabet. Hvordan kan rammerne sikre at der er plads til alle børn, hvordan kan pædagogikken justeres så den gavner alle børn gavner?

Hovedfokus for projektet var, at vi igennem prøvehandling ville udvikle os og dykke ned i, hvordan vi kunne arbejde med medinddragelse i udviklingen af den pædagogiske indretning af læringsmiljøerne. Via vores børnesyn og børneperspektiv er vi vant til at inddrage børnene i mange dele af vores hverdag – *men hvilken forskel gør det for børnene, at de har stor indflydelse på det læringsmiljø de skal begå og udvikle sig i igennem en hel dag?*

Vi ville gerne lave undersøgelsen og indretningen sammen med børnene. Det betød at vi skulle arbejde med prøvehandling, hvor personale og børn skulle igangsætte initiativer og pædagogiske tiltag med fokus på den fysiske indretning. Personale og børn skulle sammen undersøge, hvordan børnene kan medinddrages fx gennem børnemøder, men også hvordan ideerne virker i praksis og hvordan børnene reagerer i de nye pædagogiske legemiljøer. Vi drømte om forandring og opsatte disse projektmål:

- ✓ *En ny fysisk indretning der tilgodeser bredere børnefællesskaber – vi har mange rum og kan tilgodese alle.*
- ✓ *Vi vil medinddrage børnene i undersøgelsen af hvordan børnehaven skal indrettes.*
- ✓ *Processen skal være børnevenlig og vi skal indrette læringsmiljøer og interessecentre med børnevenlige billeder og skilte – vi vil gøre det børnevenligt og tydeligt.*
- ✓ *Mere struktur og overblik for både børn og personale i dagligdagen.*

Børnehavens pædagogiske leder, Hildigunn Egholm, opgave var at lede og understøtte sine medarbejdere i processen og drive projektet fremad i samarbejde med en konsulent fra konsulenthuset Cubion, Hanne Møller, Konsulenten, introducerede strategisk aktionslæring som metode, udarbejdede prøvehandlingsskabeloner og samlede op på resultaterne af prøvehandlingerne på aktionslæringsmøder. Her var fokus at facilitere de pædagogiske refleksioner med fokus på innovation og vanebrud for at skabe nye pædagogiske tanker og muligheder i børnenes legemiljøer. På aktionslæringsmøderne brugte vi metoden; reflekterende team, hvor vi blev sat i forskellige lytte- og talepositioner med fokus på en ansat prøvehandling ad gangen. Det betød at vi kom til at tale om pædagogik, børn og pædagogisk praksis på en ny og befordrende måde.

Hildigunns drøm var at personalet gennem dette udviklingsprojekt, hvor metoden var Strategisk aktionslæring og prøvehandling, får så vigtig læring og gode erfaringer med at vi uden midler kan brug metoden, næste gang vores børnegruppe kalder på noget andet end det vi gør nu.

Når vi ville have fokus på medinddragelse i projektet, var et fordi vi er vant til at inddrage børnenes perspektiv. Børnene er vant til at blive inddraget og vi holder børnemøder fx om et tema, det kunne være bamsemøder om *‘fri for mobberi’* – eller *‘pebernøddermøder’*, hvor vi taler om de udfordringer nogle børn er i, og hvordan vi sammen kan hjælpe med at løse udfordringen.

Vi tegner udfordringen og løsningerne, og den nye børneplan bliver hængt op. Det er sådan vi arbejder med mange af vores ting – inddragelse af børnene og børneperspektivet ind i alle elementer som kerneopgaven indeholder, og sådan skulle det også være i vores nyindretning af vores fælles børnehave.

Hvilke legemiljøer indrettede vi?

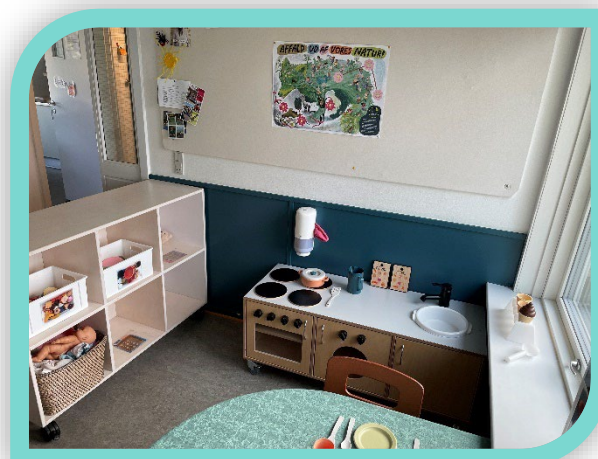
Vi gik i gang i september 2024 og så skete der magi. De fleste rum i vores hus skal rumme flere funktioner og er gennemgangsrum. Det er vigtigt at pointere, at jeg nedenfor beskriver udviklingen af rummets primære funktion og kodning, men at de øvrige "hverdags" funktioner stadig er til stede. Hver ansat skulle vælge et område, hvilket har resulteret i at vi har udviklet på 6 legemiljøer, som jeg vil liste op her:

Læserummet er et sted som skulle rumme spisning, vinkevindue, sovebørn og selvfølgelig læserum. Rummet blev brugt til alt andet end at læse. Efter systematisk arbejde med observationer, interview og børnetegninger er læserummet blevet et rum, som bliver brugt af alle børn, det indbyder til hygge og fordybelse. Det er tydeligt at for alle børn at rummet skal rumme netop det.

Byggerummet er ligeledes et rum som skal rumme flere funktioner. Det er et rum som oftest blev brugt af 2-3 drenge, som kunne have fokus på konstruktioner. Målet var at indrette rummet, så det blev muligt at have et par lege i gang samtidig og at legene skulle udvides med elementer af rollelege og derved kunne bruges af alle børn i vores børnehave.

Køkkenhjørnet blev primært brugt af legestærke børn, men det er en rolleleg som er så vigtigt et pædagogisk værktøj til bl.a. udvikling af sprog, rollelege og forhandlingsevner. Nu, hvor projektet er ved at være slut, står vi med et rum, som er kodet så tydeligt at de børn vi har i vores børnehave med stort set ingen sprog også vælger dette sted til at lege i.

Salon leg som skal erstatte en del af "bjørnestuens" garderobe som er nede i kælderen. Salonen skal kunne være en stor leg, hvor børnene kan komme og gå. En leg, hvor hun som voksen er foran eller ved siden.

Gyngen skulle blive til et sted, hvor fantasien kunne slippe løs, hvor historiefortælling var omdrejningspunktet og som gav børnene en mulighed for at slappe af.

Under halvtaget på legepladsen er gået fra "spildplads" til en scene som kan bruges sammen med en voksen og som kan bruges uden en voksen. Der er lavet rekvisitter, såsom guitarer og scenebaggrunde, så det både kan være en musikscene, men også en teaterscene.

Metoder til inddragelse

Herunder har vi lavet en oversigt over nogle af de inddragelsesmetoder, der har været anvendt i projektet.

Inddragelsesmetode	Hvordan	Hvad har vi lært
Observation	At udvælge et bestemt fokus, og se hvordan fx en ny ting, eller indretning ændre børnenes leg.	At børnene går det mere enkelt. Fx ved opbygning af scene på legepladsen, det vigtigste var at optræde ikke at der var mage rekvisitter. Da vi flyttede rundt på en madras, ændrede legen sig.
Deltagende observation	At være i rummet og lege med, men på børnenes præmisser og følge børnenes spor.	At opdage noget helt andet end forventet. At børnene kan udvide hvad man fx kan lege i en frisørsalon - med hunde og massage.
Interview	At tale med børnene hvordan de ønsker legemiljøet - hvad der skal være der og hvad det kan bruges til. At interviewe dem mens de leger og forstå hvad de ønsker.	At vi selv kan bygge de ting eller med enkle midler skabe gode legemiljøer. At opdage behovet for en kokebog i legekøkkenet, da flere børn brugte en tilfældig bog.
Fotos Fotos af rummets indretning	Af børnenes konstruktioner til ophæng i legemiljøet At inspirere og vise hvad man fx kunne bygge. At inspirere til brugen af et rum, som fx læserummet At vise hvordan legemiljøet skal indrettes.	Børnene elsker at genkende sig selv på de fotos, der blev hængt op som guide eller inspiration til legen. Gør det nemmere for den pædagog, der åbner at gøre legemiljøet klar.
`Lege med` på børnenes præmisser	At den første indretning af legemiljøet ikke er færdig, men hele tiden kan udvikle sig ved at lege sammen med børnene, og at man som pædagog opdage uventede aspekter af legen.	Vi opdagede fx at frisørsalonen blev et sted, hvor børnene kunne give hinanden omsorg ved at røre og nusse hinandens hår.

Lave lydoptagelse af børnenes egen fortællinger	Historierne indgår i en leg, der opbygges ved gyngerne. Børnene lytter mens de gynger og `ventebørnene` er også med.	Børnene blev medskabere af deres egne historier, og de blev meget optagede af deres egne historier. Historierne er efterspurgt og der lyttes til dem igen og igen Personalet blev overrasket over hvordan alle børn kunne bidrage.
Ændre den fysiske indretning og være opmærksom på hvad børnene gør og siger efterfølgende Bevidst at tilføre en rekvisit	Bevidst fx at flytte møblerne eller ændre andet i rummet - her en madras og tale med børnene om forandringen. Bruge små lave reoler som møbel til en byggestation, opdeling af rummet og ikke kun opbevaring. At udvide køkkenlegen med et flot menukort, forklæde mm.	Det ændrede et rum hvor der før var meget bevægelse til et rum med ro til fordybelse til at sidde og læse bøger. Da vi kort flyttede madrassen tilbage, opstod den gamle leg Det gjorde legen længere og nye lege mønstre opstod. Ved at bruge de lave reoler, giver det børnene i byggerummet et sted at bygge på som er plan, samt deler rummet op til muligheder for flere lege, uden at det lukker af, så man ikke kan se hvad der sker. Børn er nysgerrige og en høj afskærmning kan gøre at børn flytter sig mere rund, for at se hvad der sker frem for at blive i legen og ved behov bare kan løfte hovedet, for at se hvad der sker i det resterende rum.

”Det vigtigste var at gå i gang med scene-projektet, så kom børnene og gav gode idéer, som så har resulteret i det her... Musikken bliver brugt aktivt, med optræden og publikum”

Erfaringer som vi tager med

Personalet:

Til afslutningsmødet delte vi erfaringer – noget som var gennemgående var, at der havde været tid. Tid til fordybelse. Tid til at observere og justere i børnenes tempo. Vigtigheden af at kommunikere tydeligt ud til alle, hvilke forventninger vi har til hinanden i forbindelse med det lege/læringsmiljø vi har arbejdet med, med ord men også visuel understøttelse, som viser hvordan du stiller frem til leg og fordybelse i det givne område. Derudover er opbakning til at vi alle skal lykkes vigtig. Det kom til udtryk gennem en respekt for det arbejde der lægges i det og viljen til at vedligeholde det alle sammen. Holde de aftaler der er indgået på baggrund af det feltarbejde som vi hver især har lavet ved vores område.

”Fedt at kollegaer bakker op om de tiltag og regler, som man har lavet omkring ens legemiljø”

At arbejde med aktionslæring er helt klart noget jeg som leder, gerne vil arbejde mere med – det har haft stor effekt på refleksionsniveauet og været med til at løfte fagligheden. Det har styrket samarbejdet om legemiljøerne. Her er af psykologisk tryghed vigtig, når vi arbejder med aktionslæringsmøder, hvor vi arbejder med den ”varme stol” og reflekterende team.

At personalet har haft individuelle øvebaner frem for gruppeøvebaner, hvor man ofte supplerer hinanden og gør det som man er bedst til i forhold til udførelsen af opgaven. Pludseligt var det ikke muligt kun at gøre det man er god til, men en var tvunget til at arbejde med alle processer – også det som er svært. Det har været udfordrende, men helt klar lærerigt og udviklende for individet og gruppen.

Vi er blevet meget optaget af vigtigheden af efterspillet – at når læringsmiljøerne er indrettet, så er det lige så vigtigt at den voksne går foran/ved siden af i legen sammen med en lille gruppe børn. Få udfyldt legemanuskriptet til sit område og bytte med en kollega, for at kunne få feedback på det skrevne legemanuskript for sikre, at det er nemt for alle at gå i gang med legen.

”Vi har oplevet at børnene selv kan bidrage til at udvikle legemiljøerne - vi skal bare give dem tid og se hvad de leger”

Tydelige krav til oprydning honoreres af børnene, måske fordi de har fået ejerskab til det pågældende legemiljø.

Inddragelse af forældre og forældreråd. Deling af processen undervejs i form af nyhedsbreve, oplæg på forældremøder og som punkter på forældrerådsmødet. Derudover slutter vi af med forældrekafe, hvor der vil stå en præsentation og beskrivelse af de pædagogiske overvejelser bag vores læringsmiljø.

Hildigunns erfaring

Erfaringer er en uvurderlig ressource, især når vi arbejder med at skabe bedre læringsmiljøer for børn. Jeg er blevet så meget klogere på mig selv som leder og menneske. Jeg har fået nogle fantastiske erfaringer i at lede en lang proces, som havde et tydeligt mål, men som undervejs bliver justeret fordi jeg som leder har fulgt personalets spor, lige som personalet har fulgt børnenes spor. Fordelene ved denne måde at gribe processen an på er helt klart det følgeskab, engagement og ejerskab som personalet udviser. Det skaber høj psykologisk tryghed og her kommer de gode refleksioner, pædagogiske snakke og sparring frem, samt et fokus på emnet ”deltagelsesmuligheder for ALLE”, som giver et skarpt resultat. Nu handles der – nu er det blevet en del af vores kultur i huset.

Hvis jeg vil udvide repertoiret af inddragelsesmetoder, skal jeg holde bedre fast og arbejde systematisk på en anden måde end jeg har nu har gjort. Det første møde vi havde med Hanne, lavede vi en brainstorm over mulige inddragelsesmetoder og skrev dem ned. Hvis det vigtigste for mig var, at repertoiret af inddragelsesmetoder, skulle jeg/vi have taget den liste frem til hvert møde og sparring, for at holde fokus på netop det.

Noget som har fyldt meget hos mig, har været kodningen af legemiljøerne, da det fremstod som en tydelig anbefaling fra tilsynet og mit pædagogiske fokus siden jeg overtog ledergerningen i Åby. Alt dette har påvirket mit valg af ledelsesfokus i denne proces. Jeg har valgt at gå med at følge personalets spor, understøtte og justere efter deres energi og have troen på at vi løfter i flok og spiller hinanden gode her i huset. Med disse elementer ved jeg at vi når i mål, fordi personalet mærker at jeg følger dem, tror på dem, bakker deres proces op og justere efter deres behov. At kunne vente og se hvad der kommer fra børnene og se de voksne blive inspireret af at se, hvad børnene leger og udvide legen og pædagogikken ud fra det – det er pædagogisk ledelse i min optik.

Mit mål er altid at se styrken i de politiske tiltag og arbejde med metaforen ”den røde tråd”. Det skal give mening for hele Åby (Børn, personale, forældre og mig selv). Den røde tråd i dette tilfælde er Åbys vision, værdier og børnesyn, hvor politiskbestemte tiltag som B&U politikken kan kobles ind i vores vision og værdier, som små perler på vores snor. En anden perle er Aarhus kompasset, som også har været i mit baghoved, da det skal handle om kerneopgaven – mere borger mindre system! Og den største perle er ”bredere børnefællesskaber”. Vi tager udgangspunkt i vores hverdag når vi skal arbejde med og integrere politiske tiltag – jeg sætter en ramme op så vi kan tale om det, bruge kendte metoder fra SLF (stærkere læringsfællesskaber). Det giver en kultur hvor det er okay at huske hinanden på de værdier, visioner og øvebaner vi arbejder med.

Hvad skal vi blive ved med?

Vigtigheden af denne nye måde at tænke **børneinddragelse** og **børneperspektiv** ind i alle dele af processen – altså både forspil / idéfasen, selve projektet og i høj grad efterspillet, har været lidt af en aha-oplevelse for os omkring hvor stor gevinsten er. Dette for at børn og voksne får ejerskab og følelsen af at deres bidrag til projektet er vigtigt. Efterspillet i dette tilfælde har også været den systematiske måde at arbejde med legemanuskripter og feedback, så alle kan gå ind og lege legen – også vikaren.

Så kommer der et efterspil mere for mig – hvordan vedligeholder vi legemiljøerne? Her vil jeg arbejde med følgende tiltag:

- ✓ Alle har den samme kerneopgave, men vi har forskellige kerneydelser. Det betyder eksempelvis, at ungarbejderen også får en central rolle i det her; deres bidrag til at rydde op om eftermiddage har kæmpe betydning for legen dagen efter. Hvis tingene ikke er der, hvor de hører til, er det svært at etablere legen igen.
- ✓ Når vi tager imod nye medarbejdere eller vikarer, skal rundvisningen indeholde en gennemgang af legemiljøerne og tilsvarende legemanuskripter. På denne måde tror jeg, at de nye medarbejdere får oplevelsen af, at her er vi legende voksne og det bliver det narrativ vi etablerer og udøver, når de flere gange skal gennemgå legemiljøer og fortælle hvordan vi leger.

”Med disse tiltag tror jeg, at de organisatoriske resultater (legemiljøer og tilsvarende legemanuskripter) bliver i huset og er ikke afhængigt af de mennesker som arbejder her”

Tid – tid til fordybelse, både sammen med børnene, men også i maskinrummet. At der er tid i refleksionerne, sparring, feedback, aktionslæringsmøderne giver oplevelsen af at kunne arbejde i dybden og ikke bredden. Tid til at observere og justere i børnenes tempo.

Aktionslæringsmøder og reflekterende samtaler til møder er helt klart noget jeg, som leder, vil gøre mere brug af, da jeg kunne se og høre, hvor meget personalet får ud af det. Det er med til at højne kvaliteten af det vi siger til hinanden og de perspektiver, der måtte være på opgaven.

Igennem dette projekt er det blevet meget tydeligt for mig, at min ledelsesstil er at være tæt på og følge personalet, ligesom de følger børnenes spor. For mig er det en fin cirkel, som bidrager til medbestemmelse, følelse af at blive set og hørt og at have værdi. Det medfører ejerskab og stolthed over det medarbejderne, sammen med børnene, har skabt.

Det vigtigste for mig er, at det skal give mening. Det skal være meningsfuldt for personale, børn, forældre og for mig, at vi kan rykke noget ved vores kultur og vores pædagogik, UDEN at gå på kompromis med grundværdierne, som er det fundament Børnehaven Åby står på.